

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Brolly Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek, az Udvardy & Kozma Ügyvédi Iroda és dr. Tenk László jogtanácsos által képviselt alperes ellen, az alperes pernyertessége érdekében fellépő a dr. Thurner Yvette Ügyvédi Iroda által képviselt beavatkozó közreműködése mellett, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fejér Megyei Bíróság 2008. szeptember 17. napján meghozott, 5.P.22.215/2005/125. számú ítélete ellen, a felperes részéről 126. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes marasztalását 1.665.639 (egymillió-hatszázhatvanötezer-hatszázharminckilenc) forinttal - a jogerőre emelkedett részt is magában foglalóan - 3.165.639 (hárommillió-százhatvanötezer-hatszázharminckilenc) forintra és ebből 1.500.000 forint után 2004. november 9. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %, 2005. január 1. napjától a kifizetésig terjedő időszakra a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára felemeli. Az alperes további kamat fizetési kötelezettségét mellőzi. Az alperes első fokú részperkölségét 120.000 (százhúszezer) forintra, a beavatkozó elsőfokú részperkölségét 30.000 (harmincezer) forintra leszállítja. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 60.000 (hatvanezer) forint másodfokú perkölséget, míg a beavatkozónak 12.000 (tizenkettőezer) forint másodfokú részperkölséget.

Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak felhívásra 189.940 (száznolcvankilencezer-kilencszáznegyven) forint kereseti és 99.940 (kilencvenkilencezer-kilencszáznegyven) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a további nem le rótt 565.140 (ötszázhatvanötezer-száznegyven) forint kereseti és 265.140 (kettőszázhatvanötezer-száznegyven) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2004. november 9-én az alperes áruházában balesetet szenvedett, mellyel összefüggésben a jobb térdében az elülső keresztszalag elszakadt, továbbá jobb combizomzatában részleges szakadás következett be. A balesettel összefüggésben pszichés panaszai is jelentkeztek, amely azonban nem maradandó egészségkárosodás.

A felperes keresetében a balesettel összefüggésben felmerült vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítését kérte. Az alperes és a beavatkozó ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, mivel egyrészről vitatták, hogy a baleset a felperes által előadott módon következett be, illetve sérülései ezzel okozati összefüggésben állnak; vitássá tették továbbá a követelés összegét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 1.500.000 Ft és ennek kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, az ezt meghaladó kereset elutasítása mellett. A felperest részperkölség megfizetésére kötelezte mind az alperes, mind a beavatkozó részére. A jogalap tekintetében úgy foglalt állást, hogy az alperes felelőssége fennáll azért, hogy a felperes vásárlás közben elcsúszott a padlóra kiöntött anyagon. Egy nagy forgalmú áruházról általában elvárható, hogy a vásárlók biztonsága érdekében a balesetveszélyes állapot folyamatos elhárításáról gondoskodják. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes egy kiömlött zselészerű anyagon elcsúszhatott, az támasztja alá, hogy az alperes nem járt el e tekintetben kellő gondossággal. Mivel a kiömlött szennyeződés színtelen volt, így nem volt elvárható a felperestől, hogy fokozott körültekintéssel közlekedjen az áruház adott részén. Ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kármegosztásra nem látott lehetőséget. A rendelkezésre álló orvosi iratok, szakértői vélemények mérlegelésével azt állapította meg, hogy a baleset és a felperes térdszalag szakadása között az oksági összefüggés fennáll, azonban nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy kizárólag ez okozta-e a sérülést, ezért mérlegeléssel úgy foglalt állást, hogy a felperes térdszalag szakadásához és ezáltal a jobb oldali izületek instabilitásához az alperesnél elszenvedett baleset, illetve a korábbi ortopédiai előzmények 50-50 %-ban járultak hozzá. A felperes pszichés panasza és a baleset között is csupán részlegesen állt fenn az okozati összefüggés, mivel panaszai részben alapszemélyiségével függnek össze. Ezért az alperesnek a felperes kárának azt a részét kell megtérítenie, amely a károkozásával okozati összefüggésben áll. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 355. § (1) bekezdése alapján a részben testi, részben pszichés egészségromlás figyelembevételével a felperes körülményeit mérlegelve, a 2004-es értékviszonyok alapulvételével, 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést talált arányban állónak a felperes káraival, azonban az előzőekben ismertetett kármegosztás alapján az alperest 1.500.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. A combizomzatban bekövetkezett részleges szakadás tekintetében azonban azt állapította meg, hogy az teljes egészében az alperes mulasztásával van okozati összefüggésben. Az ennek következtében kialakult nem vagyoni hátrányok kiegyensúlyozására 300.000 Ft nem vagyoni kártérítést talált alkalmasnak, amelynek megfizetésére azonban azért nem kötelezte

az alperest, mert azt a pert megelőzően önként megtérítette. A kórházi tartózkodással, gyógyszerköltséggel, kórházi látogatással kapcsolatos kárigényt bizonyítottság hiányában utasította el, míg a baleseti járadékigényt azért találta alaptalannak, mert a felperes a balesetet megelőző egy évben elért jövedelmében már a balesetet megelőzően tartós jellegű kedvezőtlen változás állt be. A balesetet követően jövedelemveszteség nem érte.

Az ítélet részbeni megváltoztatása, keresete teljesítése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Az elsőfokú bíróság döntését vagyoni kártérítési igénye, járadékigénye teljes elutasítása, továbbá nem vagyoni kártérítési igénye tekintetében kármegosztás alkalmazása miatt támadta. Hangsúlyozta, hogy a fizikai egészségkárosodása a balesettel összefüggésben következett be, korábbi műtétei a jelenlegi állapotát nem befolyásolták, mivel a balesetet megelőző egészségi állapota nem akadályozta a mindennapi életvitelben, munkájában. Emellett depressziója tartósságában a baleset miatti reménytelenség játszik döntő szerepet. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el gyógyszerköltségeinek összegszerű bizonyítására az orvosi, valamint gyógyszerészi igazolást. Külön támadta a perköltségre vonatkozó rendelkezést, kiemelve, hogy különösen a beavatkozó javára megállapított részperköltség eltúlzott.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Pp. 228. § (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az első fokú ítéletnek az alperest 1.500.000 Ft és kamatai erejéig marasztaló rendelkezése.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a felperes nem vagyoni kártérítési igényét a keresetben előadott nem vagyoni sérelmek szerint külön-külön bontva értékelte. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak ezzel a megközelítésével nem értett egyet. A felperest ugyanis olyan nem vagyoni hátrányok érték, amelyek csak együttesen értékelhetők. A felperes életvitelének megváltozásához egyaránt hozzájárult combizom és térdszalag szakadása, valamint pszichés állapotromlása. Nem lehet meghatározni annak mértékét, hogy ezek milyen arányban járultak hozzá életkörülményei hátrányos változásához, és különösen nem lehet ezeket forintban kifejezni. A nem vagyoni kár vagyoni mércével megmérhetetlen, ezáltal a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát. A nem vagyoni károknak pénzbeli egyenértékük voltaképpen nincs, így azok szoros értelemben vett megtérítéséről nem is lehet szó. A pénzbeli kártérítésnek a nem vagyoni károknál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjék, amely az elszenvedett sérelemért körülbelül egyenértékű, másnemű előnyt nyújt. A bíróságnak a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál arra kell törekednie, hogy a károkozás idején fennálló értékviszonyoknak megfelelő, olyan

mértékű pénzbeli ellentételezést állapítson meg, amely alkalmas a károsult által elszenvedett károsodás megközelítő kompenzálására. Emellett a másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint a nem vagyoni kártérítés tekintetében kármegosztást lehetne alkalmazni. Egyrészt a kármegosztás Ptk. 340. § (1) bekezdése értelmében a kármegosztás előfeltétele a kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettség felróható elmulasztása - miként ezt az elsőfokú bíróság a jogalap tekintetében helyesen alkalmazta is. Nyilvánvalóan nem a felperesnek felróható és nem is a kár elhárítási illetőleg kárenyhítési kötelezettség elmulasztásával áll összefüggésben a korábbi egészségi állapota, amely jelenlegi állapotának kialakulásához részben hozzájárult. Ezáltal a felperesnek a balesettel összefüggésben keletkezett kárai tekintetében kármegosztásnak nincs helye. Ugyanakkor éppen abból fakadóan, hogy a nem vagyoni hátrányok vagyoni mércével megmérhetetlenek, ezáltal az ilyen jellegű hátrányok nem oszthatók, nincs lehetőség kármegosztásra. Azt a körülményt, hogy a felperes személyisége pszichés hátrányok kialakulásában, illetve korábbi sérülései a fizikai állapotának hátrányos változásában szerepet játszottak-e, a nem vagyoni károsodással arányban álló kárpótlás mértékének meghatározásánál kell értékelni.

Ezek értékelése során az ítéletábra nem osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint a felperes balesetet megelőző körülményei, és a baleset 50-50 %-ban járultak hozzá baleset utáni állapotának kialakulásához. A perben rendelkezésre álló orvosi iratok, és különösen a szakértői vélemények azt támasztják alá, hogy a baleset nélkül a felperes térszalag szakadása nem következett volna be. Bár az alperes hivatkozott rá, a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem tudta bizonyítani, hogy a felperest a balesetet követően olyan bagatell trauma érte, amely a szakadást kiváltotta. Mind az igazságügyi orvosszakértő, mind az alperes felkérése alapján eljáró szakértő tanú egyetértett abban, hogy a felperes térszalag szakadása és a baleset között okozati összefüggés van. Ugyanakkor megállapítható, hogy a felperes sorsszerű porckopása a keresztszalagok állapotát, ezáltal a térdizület stabilitását, és végső soron a felperes fizikai állapotát is hátrányosan befolyásolta. Ez azonban az ítéletábra álláspontja szerint a balesethez képest jelentősen kisebb mértékben járult hozzá a felperes maradványállapotának kialakulásához. Ugyanígy a felperes személyiségében rejlő okok sem a balesettel egyező mértékben állnak összefüggésben a felperes hátrányos személyiség változásával. A felperes combizom szakadását, térsérülését és pszichés elváltozásait, a mindezek eredményeként megváltozott élethelyzetét és jövőbeli életkilátásait együttesen értékelve, a Fővárosi Ítéletábra úgy foglalt állást, hogy a felperes nem vagyoni hátrányainak kiegyenlítésére 3.000.000 Ft kárpótlás alkalmas. Ebből az alperes önként teljesített 300.000 Ft-ot, ezért további 2.700.000 Ft megfizetésére köteles még.

A Fővárosi Ítéletábra a felperes vagyoni kárai tekintetében nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a jövedelempótló járadék körében kifejtett álláspontjával. Önmagában abból a körülményből, hogy a felperes a baleset időpontjában munkanélküli volt, nem vonható le olyan következtetés, miszerint ez az élethelyzet

véglegesnek tekinthető. Az ítéltábla megítélése szerint a felperes, amennyiben baleseti sérülései ebben nem gátolják meg, legkésőbb 2005. júliusától kezdődően elhelyezkedhetett volna és legalább a minimálbérrel megegyező mértékű jövedelemre tehetett volna szert. Ezért 2005 július 1-től kezdődően a tényleges jövedelme és a minimálbér társadalombiztosítási és munkavállalói járulékkal csökkentett összege közötti különbség a felperesnél jövedelemvesztésként jelentkezik. Ennek mértéke 2005. július-december hónapokban 45.644 Ft (295.830-250.186), 2006. évben 76.428 Ft (642.500-566.072), 2007-ben 180.786 Ft (786.000-605.214), 2008-ban, a rendszeres szociális járadék augusztus 4-i megszüntetéséig 119.101 Ft (420.210-301.109). 2008 augusztusától kezdődően azonban a felperes részére megállapított 60.305 Ft rehabilitációs járadék meghaladja a fentiek szerint elérhető jövedelmét, így ekkortól kezdődően jövedelemvesztésben jelentkező kára nem keletkezett a felperesnek. Ezért az ítéltábla az alperest a Ptk. 356. § (1) és (2) bekezdései, valamint a 357. §-a alapján a 2008. augusztus 4. napjáig lejárt 421.959 Ft járadék megfizetésére kötelezte.

Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróságnak a felperes közlekedéssel felmerült költségei tekintetében elfoglalt álláspontját.

Nem értett egyet azonban a kórházi tartózkodással felmerülő többletköltségek, valamint gyógyszerköltségek bizonyítatlanságával. Kétségtelen, hogy előbbi költségei közül a felperes egyet sem tudott számlával igazolni. A rendelkezésre álló peradatok alapján azonban megállapítható, hogy kórházban tartózkodott, ott hozzátartozói őt látogatták. Életszerű, hogy bizonyos kórházi ruházatot kellett beszereznie, illetve a látogatói a látogatások alkalmával figyelmességként üdítőitalt, élelmiszert, tisztálkodó szereket vittek részére. Az ítéltábla mindezek alapján bizonyítottan fogadta el, hogy a kórházi tartózkodással kapcsolatosan a felperesnek többletköltségei merültek fel, ezáltal bizonyosan kár érte. Ennek összege a kár jellegére is figyelemmel pontosan nem számítható ki. Ezért mérlegeléssel a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla a kórházban tartózkodással kapcsolatos kiadások megtérítésére a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján 10.000 Ft általános kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

A gyógyszerköltségek felmerülését a 17/F/2. alatt csatolt orvosi igazolás és gyógyszerári igazolás bizonyítja. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ezekkel a felperes hitelt érdemlően bizonyította a gyógyszerköltségi felmerülését, és azok mértékét is. Ezért ebben a körben 33.680 Ft megfizetésére kötelezte az alperest.

Észlelte az ítéltábla, hogy a felperes keresetében kamatigényt nem terjesztett elő, azonban a Pp. 228. § (4) bekezdése folytán beállt alaki jogerőre figyelemmel a kamatfizetésre kötelező rendelkezést nem érinthette, azonban a felemelt marasztalási összeg után kamatfizetésre nem kötelezte az alperest.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiekre figyelemmel megváltozott pernyertesség-pervesztesség arányához igazította az alperes és a beavatkozó elsőfokú részperköltségét.

Észlelte továbbá az ítélőtábla, hogy a felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték viseléséről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, ezért ezt a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel pótolta a 6/1986. IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A felperes fellebbezése csupán részben volt alapos, ezáltal nagyobb részben pervesztes lett. Ezért a felmerült kiadásait maga viseli, és a Pp. 239. § folytán a fellebbezési eljárásban is irányadó 81. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes és a beavatkozó másodfokú részperkötségét, amely a jogi képviselő munkadíjának forgalmi adóját is magában foglalja.

Az ítélőtábla a fellebbezési eljárás illetékviseléséről a 6/1986. IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

, 2010. március 10.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró
Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k. bíró